

**CONSILIUL NAȚIONAL
PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII**

RAPORT DE ACTIVITATE

2004

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este organul de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, care asigură respectarea principiului egalității consfințit de Constituția României, legislația internă în vigoare și documentele internaționale la care România este parte.

În exercitarea atribuțiilor sale Consiliul își desfășoară activitatea în mod independent, fără ca aceasta să fie îngădită sau influențată de alte instituții sau autorități publice.

Consiliul este abilitat prin lege, pe de o parte să constate și să sancționeze faptele și actele de discriminare iar pe de altă parte să adopte măsuri afirmative de prevenire și combatere a discriminării.

Consiliul își desfășoară activitatea în baza Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare și în baza H.G. 1194/2001 privind organizarea și funcționarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, cu modificările și completările ulterioare.

Consiliul a fost înființat și funcționează ca urmare a îndeplinirii angajamentelor asumate de România de transpunere a acquis-ului comunitar în domeniul nediscriminării, reprezentat de *Directiva Consiliului 2000/43/CE cu privire la implementarea principiului tratamentului egal între persoane indiferent de originea rasială sau etnică* respectiv *Directiva Consiliului 2000/78/CE de creare a unui cadru general în favoarea tratamentului egal privind ocuparea forței de muncă și condițiile de muncă*.

Organul deliberativ al Consiliului este Colegiul director, format din 7 membri desemnați de ministerele cu atribuții în domeniu și numiți prin decizie a Primului ministru. Membrii Colegiului director sunt numiți pe o perioadă de 7 ani, fapt de natură a le asigura independența și imparțialitatea.

Pornind de la funcțiile și atribuțiile Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, definite în actele normative care reglementează organizarea și funcționarea acestuia, activitățile Consiliului din cursul anului 2004 s-au concentrat pe următoarele arii prioritare:

1. activități cu caracter legislativ (elaborarea și fundamentarea de proiecte de acte normative în domeniul combaterii discriminării);
2. acțiuni de prevenire a faptelor de discriminare și promovare a nediscriminării;
3. măsuri de construcție instituțională și formare a personalului propriu;
4. gestionare de programe cu finanțare externă;
5. activitatea de cooperare internațională;
6. studierea și investigarea dosarelor și sancționarea faptelor de discriminare
7. asigurarea transparenței asupra măsurilor care se iau în vederea implementării legislației în domeniul prevenirii și combaterii discriminării

1. Activități cu caracter legislativ

Din punct de vedere al măsurilor legislative, activitatea Consiliului a avut în vedere elaborarea a două categorii de proiecte de acte normative:

I. Proiecte de acte normative pentru îmbunătățirea legislației în domeniul prevenirii și combaterii faptelor de discriminare

Din punct de vedere al îmbunătățirii legislației antidiscriminare, Consiliul a continuat în prima parte a anului demersurile pentru aprobarea de către Parlament prin lege a Ordonanței Guvernului nr. 77/2003 privind modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.

Elaborarea Ordonanței Guvernului nr. 77/2003 a avut ca scop alinierea legislației interne cu prevederile acquis-ului comunitar în domeniul nediscriminării și a vizat următoarele aspecte:

- definirea conceptului de discriminare indirectă;
- definirea conceptului de discriminare multiplă;
- definirea și sancționarea victimizării;
- introducerea medierii ca opțiune de soluționare a faptelor de discriminare;
- stabilirea, prin lege, a principiului independenței activității Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării;
- instituirea asistenței de specialitate oferită victimelor.

Ca urmare, în luna februarie a fost adoptată Legea nr. 27/2004 privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 77/2003 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.

Conform atribuțiilor stabilite prin actele normative în baza cărora își desfășoară activitatea, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării elaborează și instituie politici afirmative care au ca scop prevenirea faptelor de discriminare. În acest sens, Consiliul a elaborat *Planul Național de Acțiune pentru Combaterea Discriminării*, un ansamblu de măsuri menite să asigure respectarea principiilor egalității și nediscriminării.

Planul Național de Acțiune pentru Combaterea Discriminării reprezintă un document de politici publice ale Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, al căror scop este stabilirea unor direcții de acțiune în domeniul prevenirii și combaterii discriminării. În acest sens, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării își propune:

- construirea unui sistem național eficient pentru prevenirea discriminării;
- adaptarea și îmbunătățirea procedurilor pentru sancționarea tuturor formelor de discriminare;
- consolidarea cooperării cu societatea civilă, cu instituțiile administrației publice centrale, locale și mass media.
- promovarea medierii conflictelor rezultate dintr-un act sau faptă de discriminare, ca formă de soluționare a acestora.

Planul Național de Acțiune pentru Combaterea Discriminării a fost aprobat în luna august 2004 (H.G. 1258/2004 pentru aprobarea Planului Național de Acțiune pentru Combaterea Discriminării)

De asemenea, implementarea Planului Național de Acțiune pentru Combaterea Discriminării este prevăzută ca măsură și în *Planul Național de Acțiune pentru Ocuparea Forței de Muncă 2004 – 2005*, întrucât analizele recente relevă faptul că persoanele defavorizate (persoane cu handicap/incapacitate de muncă, minorități etnice, imigranți) întâmpină dificultăți în ceea ce privește accesul și menținerea lor pe piața muncii, unele dintre aceste dificultăți constituind forme explicite sau disimulate de discriminare după criteriul etnic sau al incapacității de muncă.

II. Proiecte de acte normative pentru îndeplinirea unor angajamente internaționale la care România este parte

Pentru a asigura continuarea participării României la *Programul Comunitar de Combatere a Discriminării (2001 – 2006)*, Consiliul a elaborat un proiect de Hotărâre a Guvernului pentru plata contribuției financiare aferente participării României la acest program în anul 2004. Proiectul a fost avizat de ministerele

competente și aprobat de Guvern în luna aprilie 2004 (*Hotărârea Guvernului nr. 668/2004, privind aprobarea participării României în anul 2004 la Programul comunitar de acțiune pentru combaterea discriminării (2001-2006), precum și plata contribuției financiare aferente participării în anul 2004 la acest program*).

2. Acțiuni de prevenire a faptelor de discriminare și promovare a nediscriminării

Campanii de informare

Unul dintre cele mai importante aspecte ale activității Consiliului este reprezentat de prevenirea fenomenului discriminatoriu. În acest sens, Consiliul a organizat și participat la o serie de campanii și acțiuni de informare cu scopul de a sensibiliza opinia publică cu privire la principiile non-discriminării.

În acest sens putem menționa proiectul „Campanie de informare privind combaterea discriminării în Sectorul 3”, organizat în parteneriat cu Primăria Sectorului 3 a Municipiului București. Acest proiect, lansat în luna ianuarie 2004 are ca obiectiv asigurarea unui climat de toleranță și siguranță între membrii comunității sectorului 3. S-a realizat prima strategie locală pentru combaterea discriminării în sectorul 3, de către un Grup de inițiativă format din reprezentanți ai ONG-urilor, a două licee, Primărie și Consiliu.

Unul dintre rezultatele vizibile ale întâlnirilor Grupului de inițiativă a fost realizarea Festivalului diversității – DiversFest, primul eveniment deschis de acest gen din România, care a promovat diversitatea și toleranța sub deviza: „Toți diferiți – toți egali – toți împreună”. Realizat la inițiativa unui grup de organizații, în parteneriat cu Departamentul pentru Relații Interetnice din cadrul Guvernului României, Autoritatea Națională pentru Tineret, Ministerul Culturii și Cultelor, Agenția de Monitorizare a Presei – Academia Cațavencu, Comisia Națională a României pentru UNESCO, cu sprijinul Muzeului de Istorie al Municipiului București și Casei de Cultură Friedrich Schiller care au pus la dispoziție locațiile, evenimentul reunește reprezentanți din sectorul neguvernamental și personalități care se preocupă de fenomenul discriminării, jurnaliști și voluntari.

Componența Grupului de Inițiativă al DiversFest este următoarea:

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării
Asociația Parteneri în Dezvoltare - România
Organizația Femeilor Refugiate în România
Asociația Pro Democrația - Clubul București
Grupul Român pentru Apărarea Drepturilor Omului
Asociația LiberTin București

Organizația Proiecte Rrome Etnoculturale
Asociația ACCEPT
Centrul pentru Dezvoltare Curriculară și Studii de Gen FILIA
Fundația GERON
Consiliul Național al Dizabilității din România
Liceul Teoretic Al.I.Cuza
Colegiul Național Matei Basarab

Printre evenimentele desfășurate la „DiversFest – București 2004” enumerăm: târgul organizațiilor implicate, dezbateri, concursuri, expoziții de artă, lansări de carte, momente artistice. Cele 13 dezbateri prin care Consiliul și-a făcut cunoscută misiunea au avut ca tematici: Politicile afirmative sunt necesare (concurs debate între licee), Discriminarea de gen în politică, Multiculturalitatea ca exercițiu anti-discriminare, Discriminarea în mass-media, Diversitate și valori democratice, Tineret și toleranță, Politici publice în favoarea minorităților etnice, Dizabilitate și discriminare, Educația copiilor romi și identitatea etnică. Dinspre școală spre comunitate, Politici și practici anti-discriminare pentru vârstnici, Violența domestică în România, Despre noi, minoritățile sexuale din România.

Au fost acordate 8 premii elevilor de la Liceul Teoretic Al.I.Cuza și Colegiul Național Matei Basarab, de către Autoritatea Națională pentru Tineret, pentru cei mai buni voluntari și cele mai reușite eseuri.

Acest festival – ce reunește, pe lângă Consiliu, ONG-uri membre și ne-membre ANID, precum și două licee – va deveni un eveniment pe care Consiliul îl va promova în fiecare an. Finalitatea festivalului din acest an o reprezintă Declarația ProToleranță, adoptată de către Grupul de Inițiativă al festivalului. Prin această declarație se propune ca a treia săptămână din luna iunie a fiecărui an să fie declarată Săptămâna non-discriminării în România.

În cursul lunii iunie 2004 a fost lansată campania de conștientizare a populației cu privire la existența cazurilor de discriminare în societatea românească, organizată de Agenția de Monitorizare a Presei “Academia Cațavencu”. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a fost consultat înaintea lansării acestei campanii și și-a exprimat acordul cu privire la modalitatea de derulare a acesteia, considerând-o utilă și pentru promovarea imaginii sale și devenind astfel partener în această campanie.

Colaborarea cu administrația publică și societatea civilă

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării acordă o importanță deosebită colaborării cu administrația publică, prin încheierea de protocoale cu diferite instituții în vederea sprijinirii reciproce a activității. Astfel, în urma încheierii unor protocoale de colaborare cu Ministerul Administrației și Internelor, respectiv cu Institutul Național al Magistraturii, s-a convenit

inclusiunea în planurile de pregătire ale instituțiilor de învățământ din cadrul celor două structuri teme privind prevenirea și combaterea discriminării, Consiliul urmând să asigure materiale de specialitate (cărți, publicații) precum și să sprijine organizarea de sesiuni de pregătire pentru polițiști și magistrați.

Ca urmare a aplicării măsurilor stabilite în cele două protocoale s-au desfășurat pe parcursul anului trecut cinci sesiuni de training în materie de antidiscriminare. Una dintre sesiuni a fost dedicată cursanților Institutului Național al Magistraturii (judecători, procurori) iar celelalte patru reprezentanților poliției, atât de la nivelul aparatului central al Ministerului Administrației și Internelor cât și din partea inspectoratelor județene (aceste din urmă cursuri fiind organizate în colaborare cu Centrul de Resurse pentru Diversitate Etnoculturală din Cluj-Napoca).

Tot ca urmare a încheierii unui protocol de colaborare, respectiv cel cu Școala de arte și meserii "Spiru Haret", Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării s-a angajat să identifice surse de finanțare pentru realizarea, în colaborare cu instituția de învățământ menționată, a unui proiect de școlarizare în vederea calificării/recalificării persoanelor aparținând categoriilor defavorizate (romi, persoane cu dizabilități, tineri, etc.)

A continuat totodată activitatea Alianței Naționale împotriva Discriminării. Alianța a fost concepută ca un forum de dezbatere deschis tuturor organizațiilor neguvernamentale, care să sprijine activitatea de prevenire a faptelor de discriminare desfășurată de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării.

În anul 2004 au avut loc întâlniri ale următoarelor Grupuri de lucru din Alianța Națională Împotriva Discriminării:

- Rasă, naționalitate, limbă (6.02.2004)
- Tineri (5.03.2004, 22.03.2004)
- Dizabilități (24.03.2004)
- Vârstnici (26.03.2004, 27.04.2004, 3.05.2004)
- HIV/SIDA (4.03.2004, 6.03.2004)
- Gen și Etnie (21.10.2004)
- Refugiați, azilanți (29.10.2004)

De asemenea, pe parcursul anului 2004 au aderat la Alianța Națională Împotriva Discriminării alte 23 de ONG-uri:

Asociația pentru Protecția Familiei *Familia mea*
Asociația Pensionarilor din București
Asociația Română Antidrog – ARA
Sindicatul Unic și Independent *Henry-Dunant* al Crucii Roșii Române
Uniunea Elenă din România

Fundația *Pro WOMEN* Iași
Fundația *Armonia* pentru familiile etnic mixte din România
Asociația *Zile mai fericite – iubire, ajutor, credință și speranță* Asociația *Remediul Salvator*
Organizația *AUR – Asociația Națională a Specialiștilor în Resurse Umane*
Asociația *Împreună pentru tine*
Uniunea Democrată a Tătarilor Turco-Musulmani din România Uniunea Democrată Turcă din România
Uniunea Croaților din România
Fundația *M.A.T.C.A. – 2000*
Fundația *Pentru Voi* Timișoara
Federația organizațiilor pentru persoane cu dizabilități intelectuale *Incluziune* din România
Organizația pentru Refugiați și Migranți
Asociația Națională a Pensionarilor din România
Asociația Națională a Persoanelor cu Handicap – Filiala Constanța
Fundația *Millenium for Human Rights*
Organizația pentru Apărarea Drepturilor Omului din România – Filiala Satu Mare
Organizația Națională *Cercetașii României*

Cercetarea fenomenului discriminatoriu

Cercetarea fenomenului discriminatoriu reprezintă una din preocupările constante ale Consiliului. Aceasta are ca scop identificarea cauzelor și a modalităților de manifestare a acestui flagel social, cu scopul evident de a găsi cele mai bune metode de prevenire și contracarare.

În acest sens, la sfârșitul anului trecut, Consiliul a avut inițiativa de a comanda un sondaj de opinie cu privire la fenomenul discriminării din România. Acest sondaj, intitulat *Barometrul de opinie privind discriminarea în România – 2004*, a fost realizat în colaborare cu Metro Media Transilvania, și a avut ca obiective:

- identificarea principalelor forme de discriminare în România și a actorilor implicați
- evaluarea măsurilor actuale de combatere a discriminării și atenuare a efectelor acesteia
- identificarea factorilor de eficientizare a activității instituțiilor abilitate în a lua decizii privind combaterea discriminării

Rezultatele acestui sondaj de opinie vor constitui o bază de pornire pentru acțiunile viitoare ale Consiliului, în special în ceea ce privește implementarea măsurilor cuprinse în Planul Național de Acțiune pentru Combaterea Discriminării.

De asemenea, angajații Consiliului au realizat o analiză comparativă a petițiilor înaintate Consiliului în primele trei trimestre ale anului 2004, față de perioada similară a anului 2003, analiză prezentată în anexa la prezentul raport.

Problematika discriminării romilor constituie o preocupare constantă a Consiliului. În acest sens, în luna august, cu ocazia desfășurării unei mese rotunde cu tema “Nediscriminarea romilor – context, realități, perspective” la Cluj-Napoca, la sediul Centrului de Resurse pentru Comunitățile de Romi, a fost prezentat *Raportul privind situația combaterii discriminării romilor*, ce se constituie într-o analiză a cauzelor și efectelor faptelor de discriminare și situațiilor de inegalitate la adresa reprezentanților acestei etnii, fiind prezentate totodată și cazuri concrete de discriminare îndreptate împotriva romilor.

3. Măsurile de construcție instituțională și formare a personalului propriu

Pornind de la observațiile și recomandările Comisiei Europene, potrivit cărora Consiliul trebuie să-și consolideze capacitatea instituțională, CNCD a efectuat în prima parte a anului angajări de personal pentru acele departamente care erau deficitare din acest punct de vedere, în special pentru Serviciul juridic și de inspecție.

În urma adoptării Ordonanței nr. 48 din 15/07/2004 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2004, Consiliul și-a reorganizat structura, în scopul eficientizării activității și a creșterii capacității de reacție a instituției. Astfel a fost înființată o direcție de relații internaționale, iar birourile de resurse umane, financiar și contabilitate, respectiv biroul administrativ au fost transformate în servicii.

Tot în scopul consolidării capacității instituționale, Consiliul a finalizat anul trecut demersurile pentru implementarea unui program Phare pe componenta twinning, în valoare de 900000 euro. Astfel, în urma aprobării fișei de către Comisia Europeană și a lansării propunerilor, au fost selectate ca instituții partenere Ministerul Justiției din Olanda, Biroul Național Olandez împotriva Discriminării Rasiale și Comitetul Helsinki din Olanda, programul urmând a demara la începutul lunii februarie 2005.

Perfecționarea personalului propriu constituie o preocupare permanentă a Consiliului. Astfel, atât personalul de specialitate al Consiliului, cât și membrii Colegiului Director au participat la o serie de sesiuni de formare, din care putem menționa:

- dezvoltarea abilităților de negociere
- dezvoltarea abilităților de mediere
- managementul serviciilor publice
- managementul proiectelor Phare

De asemenea, merită menționat faptul că în luna iunie Consiliului i-a fost alocat un nou sediu, adecvat desfășurării activității sale.

4. Gestionarea de programe cu finanțare externă

Începând cu anul 2004, Consiliul beneficiază de un program de asistență PHARE de tip twinning, având ca scop întărirea capacității instituționale a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

Programul, intitulat „*Construcție instituțională în domeniul antidiscriminării*”, va fi derulat în parteneriat cu Ministerul Justiției din Olanda, Biroul Național Olandez împotriva Discriminării Rasiale și Comitetul Helsinki din Olanda. Principalele obiective avute în vedere sunt:

- dezvoltarea instituțională a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării
- perfecționarea personalului de specialitate al Consiliului
- creșterea vizibilității instituției
- pregătirea și formarea actorilor relevanți din domeniul prevenirii și combaterii discriminării

Derularea propriu-zisă a acestui program va începe din luna februarie 2005, și se va întinde pe o perioadă de 18 luni, cuprinzând o gamă variată de activități și acțiuni: training de specialitate pentru personalul Consiliului și reprezentanții principalilor actori implicați în prevenirea și combaterea discriminării (instituții publice, societatea civilă), seminarii, mese rotunde, campanii de informare, crearea unui centru național de documentare și informare în privința luptei împotriva discriminării.

Rezultatele așteptate în urma implementării acestui program au în vedere:

- creșterea vitezei de reacție a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării
- ridicarea nivelului de perfecționare al personalului
- educarea grupurilor țintă cu privire la implementarea principiilor nediscriminării și egalității de șanse
- creșterea calității activității Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării
- îmbunătățirea cadrului legal în domeniu precum și a structurii instituționale a Consiliului
- diminuarea actelor de discriminare din România
- creșterea capacității de reacție a societății românești la atitudinile discriminatorii

5. Activitatea de cooperare internațională

Activitatea de cooperare internațională a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării a constat în participarea la conferințe și seminarii

internaționale în vederea schimbului de experiență, a promovării activității și imaginii instituției precum și pentru stabilirea de contacte cu organisme similare din străinătate. În acest, reprezentanții Consiliului au participat în calitate de experți la reuniuni regionale și internaționale ale Consiliului Europei, O.N.U., O.S.C.E ș.a.

De asemenea, reprezentanți ai Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării au participat la reuniunile Grupului de experți pentru implementarea directivelor europene non-discriminare în legislația națională precum și la conferințele internaționale organizate ca parte a *Programului comunitar de acțiune pentru combaterea discriminării (2001-2006)*.

Un aspect important al activității de cooperare internațională este reprezentat de stabilirea de contacte cu diverși parteneri externi din sfera guvernamentală sau neguvernamentală, în vederea derulării de proiecte în domeniul promovării nediscriminării și a egalității de șanse.

În acest sens putem menționa afilierea Consiliului la rețeaua europeană a organismelor specializate în combaterea discriminării. Această rețea, care poartă denumirea de *European Specialized Equality Bodies (EuroNeb)*, a fost înființată în cadrul unui proiect multinațional, finanțat prin Programul Comunitar de Combatere a Discriminării (2001-2006), la care România participă prin intermediul Consiliului. Scopul acestei rețele de organisme specializate este acela de a promova o interpretare uniformă a legislației antidiscriminare, atât în țările membre ale Uniunii Europene, cât și în cele în curs de aderare. Această rețea a devenit operațională din luna decembrie a anului trecut și își propune să promoveze schimbul de informații între organizațiile implicate în proiect, cu scopul de a contribui la elaborarea de politici și legislație la nivel european, în domeniul promovării nediscriminării și a egalității de șanse.

De asemenea, Consiliul este implicat în programul *Roma EDEM – Promovarea romilor. Integrare și tratament egal în domeniul educației și angajării*, program finanțat de asemenea de către Comisia Europeană, în care sunt implicate șase state: Spania, Portugalia, Marea Britanie, Ungaria, Cehia și România. În urma consultărilor avute în cadrul proiectului s-a concluzionat că în toate cele 6 state participante, comunitățile de romi și alte populații nomade se confruntă cu același tip de probleme:

- slaba participare în sistemul de educație precum și abandonul școlar timpuriu
- tendința de creare a unor clase separate, alcătuite exclusiv din copii romi
- neimplicarea membrilor comunității rome în programe de recuperare școlară
- numărul mare de șomeri în cadrul etniei

- majoritatea celor care muncesc își desfășoară activitatea în domenii ce necesită un nivel scăzut de calificare
- lipsa organizării unor cursuri pentru recalificare și pregătire vocațională pentru aceștia etc.

În cadrul programului ce urmează a fi elaborat în comun de către cele 6 state europene, au fost deja propuse ca acțiuni viitoare: activități legate de training în domeniul monitorizării faptelor de discriminare, campanii de conștientizare în domeniul prevenirii și combaterii discriminării, realizarea de conferințe și seminarii în cele 6 state participante cu privire la prevenirea și combaterea discriminării, vizite de studiu în statele implicate în proiect ale personalului implicat în prevenirea și combaterea discriminării din instituțiile implicate în calitate de coordonatori în acest proiect.

6. Studiarea și investigarea dosarelor și sancționarea faptelor de discriminare

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a continuat activitatea sa de investigare, constatare și sancționare a faptelor de discriminare. Pe parcursul anului 2004 s-au primit un număr de 353 de petiții și sesizări de la persoane fizice și juridice, instituții guvernamentale și neguvernamentale.

Dintre petițiile care au fost în competența de soluționare a Consiliului, cele mai multe au sesizat discriminări pe criterii de etnie, apartenență la o categorie socială (pensionari), convingeri, naționalitate sau infectare HIV. Din cele 353 de petiții primite, Colegiul director al Consiliului a soluționat prin hotărâri un număr de 217 petiții, restul aflându-se în stadiul de investigare. Situația petițiilor, detaliată pe criterii de discriminare este prezentată în anexa la prezentul raport.

Colegiul director al Consiliului se poate autosesiza cu privire la faptele/actele ce conțin elemente de discriminare. În 2004 au existat 34 de dosare cu autosesizări, din care au fost finalizate prin hotărâri 30 dintre acestea.

Din totalul de 217 dosare finalizate, în 27 de situații s-a constatat comiterea unor fapte de discriminare și s-au aplicat sancțiuni: 24 de avertismente și 3 amenzi contravenționale. De asemenea, s-au aplicat un număr de 4 amenzi contravenționale pentru refuzul nejustificat al unor persoane de a furniza informații cu privire la dosarul în cauză. Situația amenzilor aplicate de Colegiul director al CNCD sunt prezentate în anexa la raport.

Ca urmare a contestării proceselor-verbale de sancționare sau a hotărârilor Colegiului director au rezultat un număr de 19 procese. Situația acestor procese este prezentată în anexă.

7. Asigurarea transparenței asupra măsurilor care se iau în vederea

implementării legislației în domeniul prevenirii și combaterii discriminării

În scopul asigurării transparenței cu privire la activitatea instituției, și a respectării dreptului la informare al cetățenilor, Consiliul a lansat pagina de web a instituției (www.cncd.org.ro), care va promova activitatea acestuia și va facilita comunicarea cu cei interesați. De asemenea, această pagină va fi disponibilă atât în limba engleză cât și în limba franceză.

Înscriindu-se în același cadru, al informării cu privire la activitatea în domeniu, Consiliul a finanțat editarea și tipărirea unei lucrări de specialitate în domeniul nediscriminării, cu titlul „*Combaterea discriminării în România*”. Aceasta se adresează atât studenților de la facultățile de drept, cursanților de la Institutul Național al Magistraturii, cât și practicienilor și cuprinde o prezentare a principalelor instituții internaționale care au atribuții în combaterea discriminării, a legislației la zi în domeniu precum și a unor cazuri practice din activitatea Consiliului.

De asemenea, Consiliul a organizat în decursul anului 2004 mai multe conferințe de presă în care s-au prezentat rapoartele periodice cu privire la activitatea Consiliului, precum și informări cu privire la măsurile aplicate în anumite cazuri aflate în atenția Consiliului.

Concluzii

Pe parcursul anului 2004, activitatea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării a continuat să se desfășoare pe acele direcții de acțiune necesare îndeplinirii misiunii sale instituționale, de aplicare și control al respectării prevederilor legislației naționale pentru combaterea și prevenirea tuturor formelor de discriminare precum și de promovare a principiilor egalității și nediscriminării.

Potrivit recomandărilor Comisiei Europene cuprinse în *Raportul privind progresele înregistrate de România în procesul de aderare la Uniunea Europeană în perioada 2003-2004*, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării trebuie în continuare să-și consolideze capacitatea instituțională, pentru a continua măsurile de combatere a discriminării de orice natură. Totodată se precizează în același raport necesitatea creșterii transparenței și gradului de vizibilitate al Consiliului în rândul opiniei publice, prin informarea acesteia asupra activității și a rezultatelor pozitive ale instituției.

Trebuie să remarcăm însă faptul că aprecierile Comisiei Europene cu privire la activitatea Consiliului, cuprinse în *Raportul privind progresele înregistrate de România în procesul de aderare la Uniunea Europeană în perioada 2003-2004*, nu au un caracter negativ. Dimpotrivă, față de anii precedenți, ele recunosc o consolidare a independenței instituției și a progreselor făcute în

implementarea legislației în acest domeniu, fapt reiterat de reprezentanții Comisiei și la ultima reuniune a Consiliului de asociere UE-România din luna noiembrie.

Activitatea Consiliului a înregistrat și anumite deficiențe în, în special în ceea ce privește managementul unor servicii din structura acestuia, în special serviciul juridic și de inspecție și cel de resurse umane. De asemenea, putem menționa și existența unui număr de dosare nesoluționate, fapt ce se datorează mai multor factori:

- dificultăți în ceea ce privește respectarea termenelor generale de soluționare a petițiilor, generate de necesitatea efectuării de investigații complexe în condițiile existenței de resurse umane și financiare limitate
- numărul mare de petiții care nu fac obiectul activității Consiliului, dar care presupun efectuarea de investigații
- slaba coordonare a serviciului de specialitate în ceea ce privește efectuarea investigațiilor

Pentru remedierea acestor situații este necesară existența unei proceduri speciale de soluționare a petițiilor în cazurile de discriminare, atât în ceea ce privește investigarea cazurilor cât și termenele corespunzătoare.

De asemenea, în scopul îmbunătățirii relației cu societatea civilă, se impune o regândire a modului de organizare și funcționare a Alianței Naționale Împotriva Discriminării, pentru optimizarea activității acesteia.

Concluzionând, reamintim aprecierile progreselor realizate de țara noastră în domeniul luptei împotriva discriminării, exprimate de reprezentanții Comisiei Europene cu ocazia reuniunii Sub-comitetului nr. 7 de asociere România-Uniunea Europeană – „Dezvoltare regională, muncă și politică socială”, în cadrul căreia se analizează îndeplinirea de către România a angajamentelor asumate în cadrul Capitolului 13 de negociere „Politica socială și de ocupare a forței de muncă”. Astfel, în minuta acestei întâlniri se precizează:

“Comisia Europeană salută faptul că în România există o legislație anti-discriminare foarte cuprinzătoare iar România a fost primul dintre statele candidate sau în curs de aderare care are un organism pentru promovarea egalității funcțional, așa cum prevede acquis-ul”.

Tabel privind situația petițiilor primite de Consiliul Național
pentru Combaterea Discriminării în funcție de criteriile de discriminare
2004

Nr. crt.	Criteriul de discriminare	Nr. petiții primite	Nr. petiții soluționate
1	Rasă	1	0
2	Naționalitate	21	4
3	Etnie	45	22
4	Limba	1	0
5	Religie	9	4
6	Categorie socială (pensionari)	45	40
	Categorie socială (proprietari)	13	10
	Categorie socială (refugiați)	3	1
	Categorie socială (apatrizi)	2	1
7	Convingeri	23	7
8	Gen	13	8
9	Orientare sexuală	6	1
10	Vârstă	14	5
11	Dizabilitate	18	15
12	Boală cronică necontagioasă	6	4
13	Infectarea HIV	15	3
14	Categorie defavorizată	10	0
	Altele (conflicte de muncă, moșteniri, litigii, etc.)	108	92
Total petiții		353	217

Sanțiuni aplicate de Colegiul director al
Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării
2004

Nr. rt.	Petent	Contravenient	Sanțiuni	Stare de fapt	Criteriu
1.	L. E.	Uniunea Notarilor Publici	Avertisment	În fapt, petenta semnalează condiționarea susținerii examenului pentru intrarea în stagiul notarial de vârstă de 35 ani.	Vârstă
2.	D. O.	SC	Avertisment	În fapt, petenta semnalează publicarea pe site-ul www.myjob.ro a unui anunț de angajare pe postul de programator calculator ce condiționa angajarea pe criteriul de sex (masculin) și limită de vârstă.	Sex
3.	K. E.	Spitalul Județean Arad	Avertisment	Petenta semnalează afișarea diagnosticului (HIV) pe ușa unui salon din Spitalul	Infectare HIV

				Județean Arad.	
4.	Autosesizare	OSIM	Avertisment	CNCD s-a autosesizat cu privire la condiționarea înscrierii la un concurs pentru postul de consilier juridic prin condiția domiciliului în municipiul București.	Domiciliu
5.	Romani Criss	Marius Tucă	Avertisment	Publicarea unui articol cu caracter discriminatoriu la adresa etniei romă	Etnie
6.	Liga Pro Europa	Bonifaciu Ardelean	Avertisment	Articol cu caracter discriminatoriu la adresa comunității maghiare	Naționalitate
7.	P. M.	Kadar Geza	Avertisment	Declarație cu caracter discriminatoriu la adresa persoanelor de naționalitate română	Naționalitate
8.	R. F.	Nahorniac Florin Mihai	Avertisment	Publicarea unui articol cu caracter discriminatoriu la adresa comunității evreiești	Naționalitate
9.	B. D. C.	Romaero S.A.	Avertisment	Tratament injust în promovarea profesională	Convingeri

10.	C. C.	Ionescu Elena	Amendă contravențională în cuantum de 5 milioane	Refuzul nejustificat de a furniza informații	
11.	Autosesizare	Tv Alpha	Avertisment	Anunț cu caracter discriminatoriu	Sex, Vârstă, Domiciliu
12.	Partida Romilor Social Democrată	Daniela Buruiană - Aprodu	Avertisment	Articol cu caracter discriminatoriu la adresa etniei rome	Etnie
13.	Romani Criss	Marius Tucă	Avertisment	Publicarea unui articol cu caracter discriminatoriu la adresa etniei romă	Etnie
14.	H. D. D. C. C. S. I. (M.I.S.A.)	Aurelian Pătrunjei	Amendă contravențională în cuantum de 5 milioane	Refuzul nejustificat de a furniza informații	
15.	D. A.	I.N.A.	Avertisment	Condiționarea participării la un curs de specializare	Vârstă
16.	B. F.	Buculei Gheorgh e	Avertisment	Petenta i s-au adus injurii datorită etniei sale.	Etnie
17.	Autosesizare	Primăria Luna, Consiliul Local Luna	Avertisment	Îngrădirea accesului la un loc de muncă datorită stării de graviditate.	Categorie Socială
18.	Autosesizare	Primăria Luna	Amendă contravențională în cuantum de 10 milioane	Îngrădirea accesului la un loc de muncă datorită stării de graviditate.	Categorie Socială
19.	S. L.	Simionu c Ionel	Amendă contravențio	Refuzul nejustificat de	

			nală în cuantum de 5 milioane	a furniza informații	
20.	Prefectu ra Covasna	Primăria Sf. Gheorgh e	Avertisment	Impunerea condiției de domiciliu stabil	Domiciliu
21.	Prefectu ra Covasna	Primăria Sf. Gheorgh e	Avertisment	Impunerea condiției de cunoaștere a limbii maghiare	Limbă
22.	Autoses izare	Nicolae Boghici	Amendă contravențio nală în cuantum de 6 milioane	Injurii aduse etniei rome	Etnie
23.	Cartel Alfa	S.C. Erdemir România S.R.L.	Avertisment	Impunerea condiției de cunoaștere a limbii turce	Limbă
24.	Autoses izare	Vasile Ouatu	Amendă contravențio nală în cuantum de 5 milioane	Refuzul nejustificat de a furniza informații	
25.	S. C.	Stan Nicolae	Amendă contravențio nală în cuantum de 10 milioane	Refuzul nejustificat de a furniza informații	
26.	APADO R CH	Ștefan lordache	Avertisment	Neacceptarea copiilor ce provin din familii dezorganizate intr-un ansamblu de copii	Categorie defavorizată
27.	A. J. P.	Fundația „Pricipes a Margaret a a România	Amendă contravențio nală în cuantum de 5 milioane	Retrogadarea din funcția ocupată anterior în urma unei evaluări	Sex

		i”		profesionale	
28.	ACCEPT	Iuliana Garbacea	Avertisment	Publicarea unui articol cu caracter discriminatoriu la adresa homosexualilor	Orientare sexuală
29.	F. R. A.	COR	Avertisment	Excluderea și neprimirea sportivilor care sau dopat în echipa olimpică română	Altele
30.	M. G.	UNNP	Avertisment	Refuzul UNNP de a forma o comisie separată de evaluare a cunoștințelor.	Dizabilitate
31.	Romani CRISS și Agenția de monitorizare a presei „Academia Cațavencu”	Club Bamboo	Avertisment	Interzicerea accesului în club a unui grup de rromi	Etnie

Sanctiunile aplicate de Colegiul director al
Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării contestate în
instanță
2004

Nr. crt.	Petent	Contra venient	Sanctiune	Stare de fapt	Criteriu	Stare actuală
1.	L. E.	Uniunea Notarilor Publici	Avertisment	În fapt, petenta semnalează condiționar	Vârsta	Contravenientul contestă procesul verbal. Pe

		i		ea susținerii examenului pentru intrarea în stagiul notarial de vârstă de 35 ani.		rol judecătorești a sector 1
2.	Liga Pro Europa	Bonifaciu Ardelean (Vodă Valer)	Avertisment	Articol cu caracter discriminatoriu la adresa comunității maghiare	Naționalitate	Contravenționul contestă procesul verbal. Pe rol judecătorești a Târgu Mureș
3.	B. V. P.	S.C. Sound & Lights S.R.L.		I s-a interzis accesul la spectacolul trupei Chippendales	Sex	Contestat de petent Sentința Instanței – respinge ca neîntemeiată acțiunea formulată de petent. Petentul formulează recurs.
4.	S. Ș.	Curtea de apel București		Pretinsa încălcare a dreptului de acces liber la justiție	Dizabilitate	Contestat de petent În curs de judecată
5.	C. I.	Consiliul Local al Municipiului Const		Considerarea ca discriminatorie a taxei de acces în Stațiunea	Domiciliu	Contestat de petent Sentința Instanței – admite plângerea

		anța		Mamaia. Dreptul la liberă circulație		formulată de petent CNCD formulează recurs. Proces pe rolul Î.C.C.J.
6.	B. V.			A chemat în judecată CNCD fără a avea un raport juridic cu acesta		Instanța dispune scoaterea din cauză a CNCD
7.	P. C.			Consideră discriminat orie evacuarea sa și a familiei de către forțele de ordine. Susține că agenții de ordine au acționat violent în evacuarea lor de pe terenurile concesion ate de Primărie.	Etnie	Solicită anularea hotărârii Colegiului Director prin care se constată că faptele descrise nu constituie acte de discrimina re conform O.G. 137/2000. În curs de judecată
8.	C. C.	Ionesc u Elena	Amendă contrave nșională în cuantum de 5 milioane de lei	Contraveni entul contestă procesul verbal	Etnie	Proces finalizat Instanța respinge plângere contraveni ent
9.	G. M.			Petentul		Proces pe

				contestă Hotărârea Colegiului Director		rol Curtea de Apel Craiova
10.	Autosesi zare	Primăria Luna	Amendă contravențională în cuantum de 10 milioane	Îngrădirea accesului la un loc de muncă datorită stării de graviditate.	Categorie Socială	Proces pe rol Judecătoria Turda
11.	B. A. M. R. C. R. N. V. M. D. L. J. R. D.			Petentele contesta hotărârea CD prin care nu se constată fapte de discriminare	Etnie	Proces pe rol Curtea de Apel Cluj
12.	Liga Pro Europa			Petenta contesta hotărârea CD prin care nu se constată fapte de discriminare	Etnie	Proces pe rol Curtea de Apel București
13.	L. E.	Uniunea Națională a Notarilor Publici din România	Avertisment	Contravenientul contestă hotărârea Colegiului Director	Vârstă	Proces pe rol Curtea de Apel București
14.	Autosesi zare	Vasile Ouatu	Amendă contravențională în cuantum de 5 milioane	Refuzul nejustificat de a furniza informații		Proces pe rol Judecătoria Piatra Neamț

Contul de execuție al bugetului Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării pe anul 2004

- **Buget inițial: 21.955.736.000 lei**
 - ✓ **Cheltuieli curente: 19.955.736.000 lei**
 - Cheltuieli de personal: 9.620.226.000 lei
 - Cheltuieli materiale: 6.325.510.000 lei
 - Transferuri: 4.010.000.000 lei
 - ✓ **Cheltuieli de capital: 2.000.000.000 lei**

- **Buget rectificat: 19.887.003.000 lei**
 - ✓ **Cheltuieli curente: 17.887.003.000 lei**
 - Cheltuieli de personal: 7.320.493.000 lei
 - Cheltuieli materiale: 6.445.510.000 lei
 - Transferuri: 4.121.000.000 lei
 - ✓ **Cheltuieli de capital: 2.000.000.000 lei**

- **Plăți efectuate: 19.032.907.738 lei**
 - ✓ **Cheltuieli curente: 14.048.613.000 lei**
 - Cheltuieli de personal: 7.099.452.530 lei
 - Cheltuieli materiale: 5.857.305.039 lei
 - Transferuri: 4.121.000.000 lei
 - ✓ **Cheltuieli de capital: 1.955.150.169 lei**

ANALIZA COMPARATIVĂ
a petițiilor primite în funcție de criteriile de discriminare
2003/2004

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării nu mai este o instituție nouă. Se poate pune așadar în balanță parcursul funcționalității și vizibilității instituției.

Considerăm astfel oportună și de interes analiza comparativă a petițiilor primite în primele trei trimestre ale anilor 2003 și 2004, pentru a identifica stadiul prezent al discriminării la nivel declarativ cu care ne confruntăm.

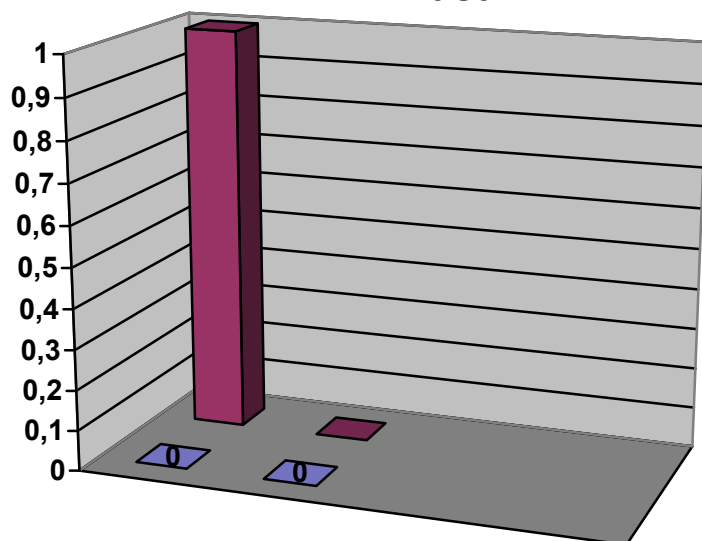
Vorbim despre nivelul declarativ al discriminării pentru că facem referire la actele de discriminare declarate/sesizate instituției noastre, fără a lua în calcul autosesizările. Optăm pentru acest demers tocmai pentru a evidenția modul în care suntem cunoscuți de către populație.

În urma studiului documentelor trimise *Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (C.N.C.D.)* de către persoanele fizice și juridice în perioada de referință s-a alcătuit o bază de date.

Situația petițiilor analizate se prezintă astfel:

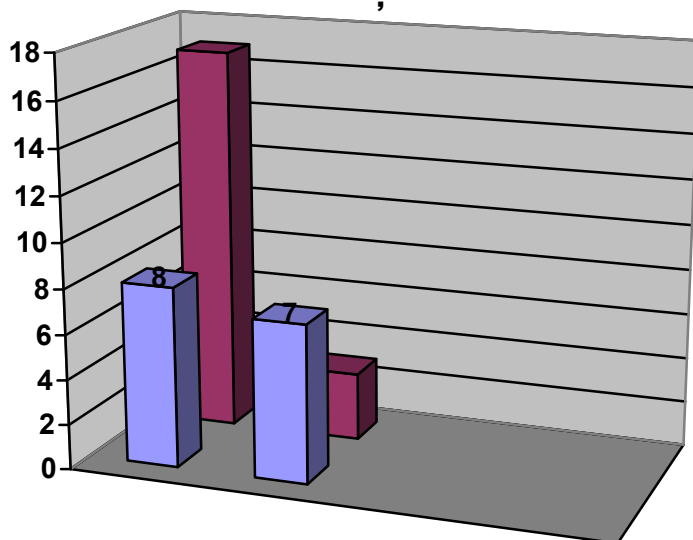
Nr. Crt.	Criteriul de discriminare	Nr. Petiții primite		Nr. Petiții soluționate	
		2003	2004	2003	2004
1	Rasă	0	1	0	0
2	Naționalitate	8	17	7	3
3	Etnie	41	35	32	22
4	Limba	2	1	2	0
5	Religie	5	8	2	4
6	Categorie socială (pensionari)	76	33	58	33
	Categorie socială (proprietari)	30	9	22	7
	Categorie socială (refugiați)	3	3	2	1
	Categorie socială (apatrizi)	3	2	2	1
7	Convingeri	9	21	6	6
8	Gen	8	13	6	7
9	Orientare sexuală	10	4	7	1
10	Vârstă	2	11	2	4
11	Dizabilitate	14	15	8	15
12	Boală cronică necontagioasă	0	2	0	1
13	Infectarea HIV	0	4	0	2
14	Categorie defavorizată	0	6	0	0
	Altele (conflicte de muncă, litigii etc.)	139	82	116	82
Total petiții		356	269	287	189

Rasă

	primite	soluționate
rasă 2003	0	0
rasă 2004	1	0

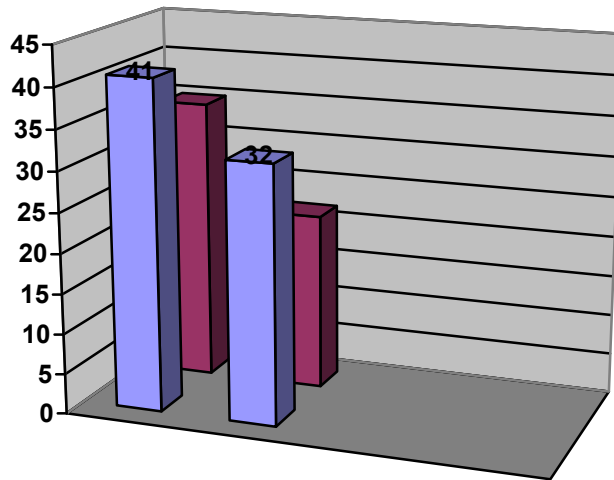
Naționalitate

	primite	soluționate
naționalitate 2003	8	7
naționalitate 2004	17	3

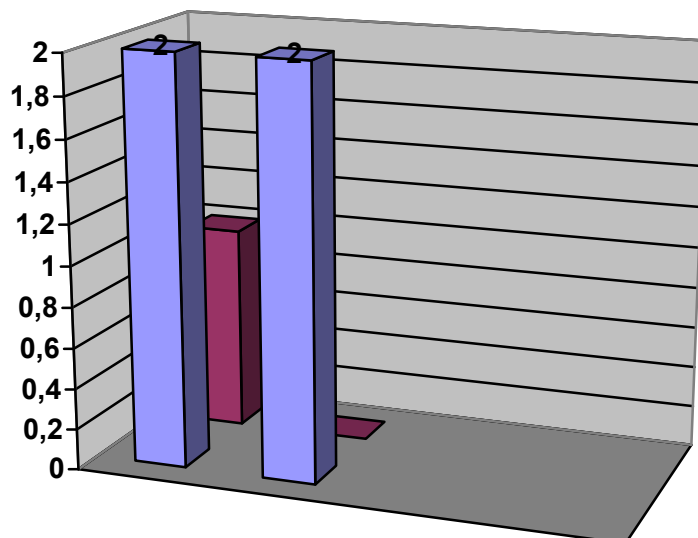
Pentru o mai bună evaluare, vezi diagramele analizei de mai sus:

Etnie

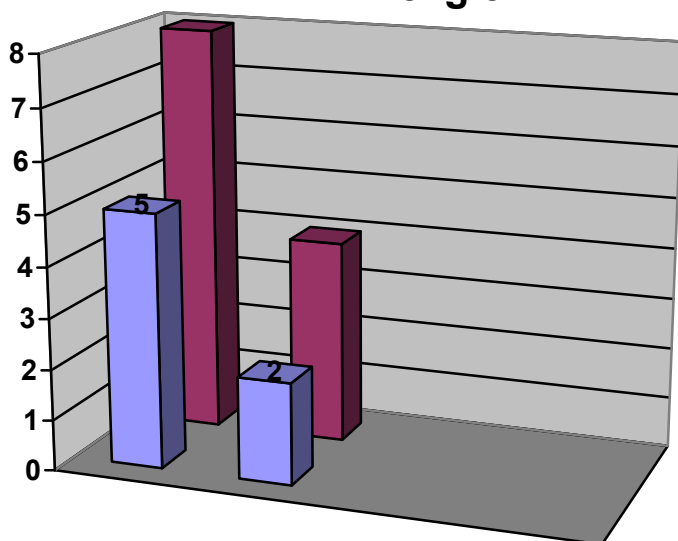
	primite	soluționate
■ etnie 2003	41	32
■ etnie 2004	35	22

Limbă

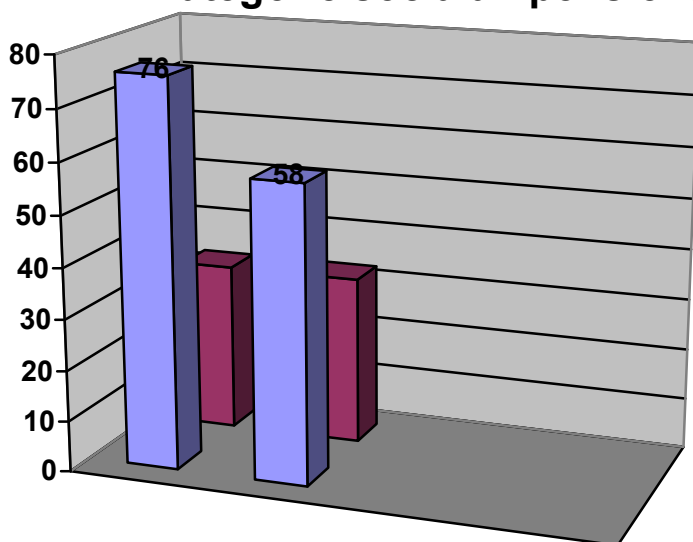
	primite	soluționate
■ limbă 2003	2	2
■ limbă 2004	1	0

Religie

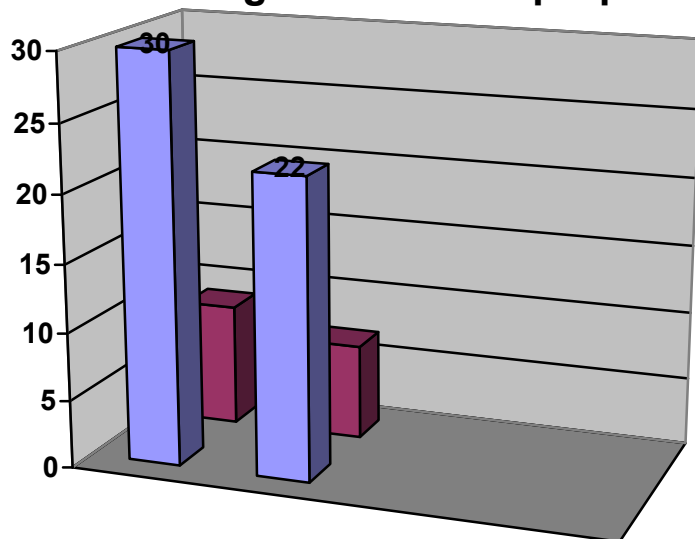
	primite	soluționate
religie 2003	5	2
religie 2004	8	4

Categorie socială - pensionari

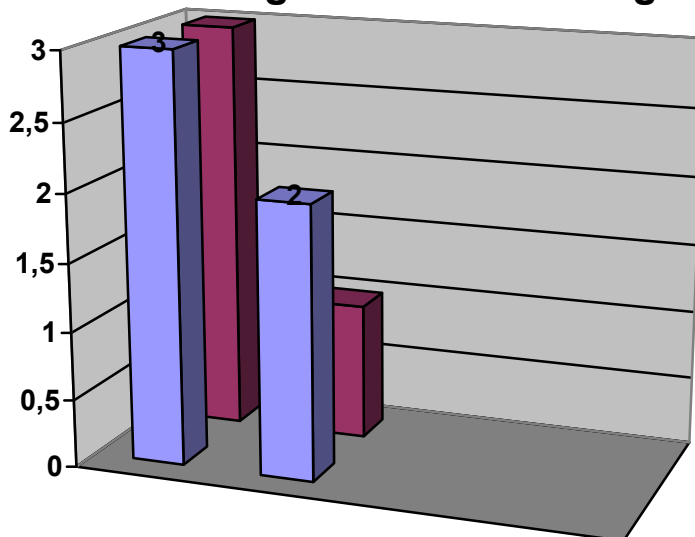
	primite	soluționate
pensionari 2003	76	58
pensionari 2004	33	33

Categorie socială - proprietari

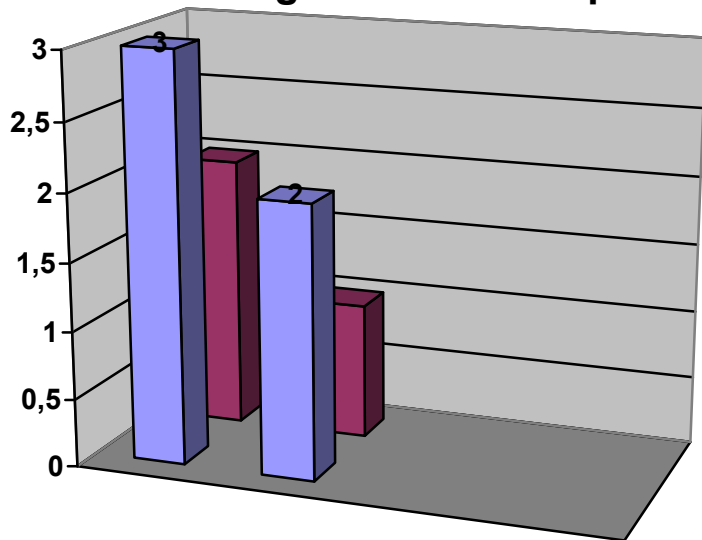
	primite	soluționate
■ proprietari 2003	30	22
■ proprietari 2004	9	7

Categorie socială - refugiați

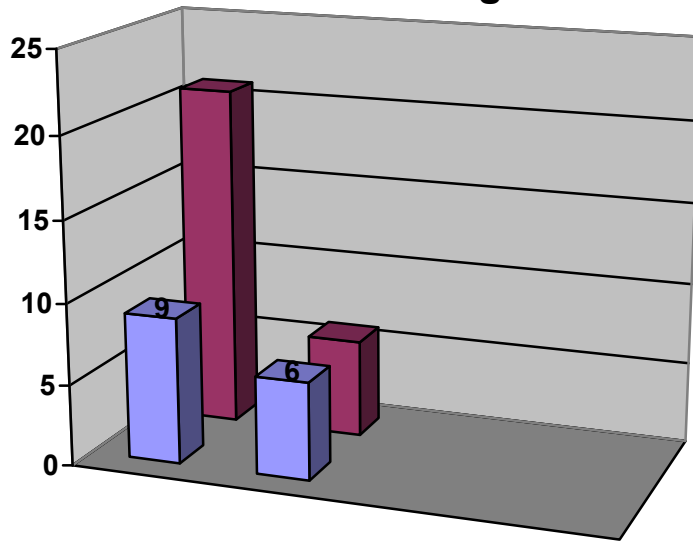
	primite	soluționate
■ refugiați 2003	3	2
■ refugiați 2004	3	1

Categorie socială - apatrizi

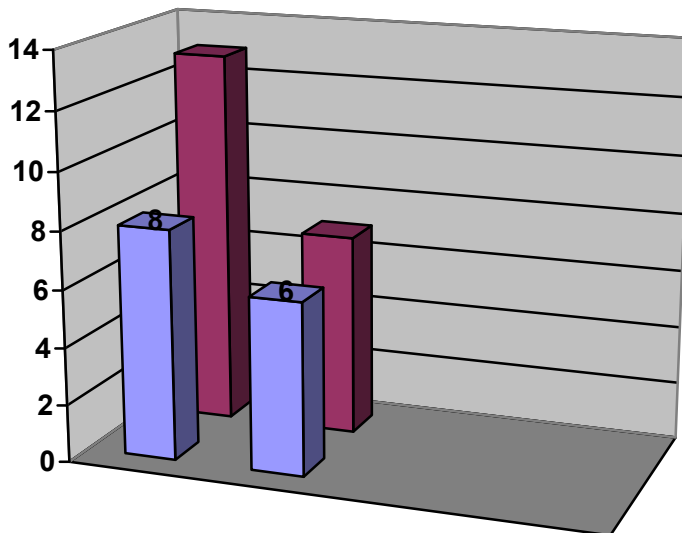
	primite	soluționate
apatrizi 2003	3	2
apatrizi 2004	2	1

Convingeri

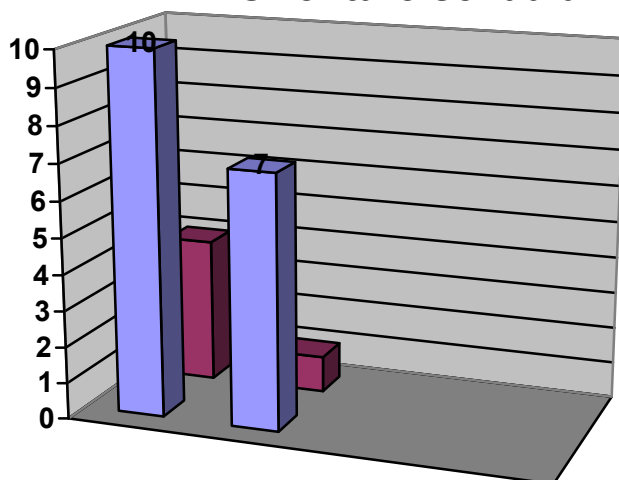
	primate	soluționate
■ convingeri 2003	9	6
■ convingeri 2004	21	6

Gen

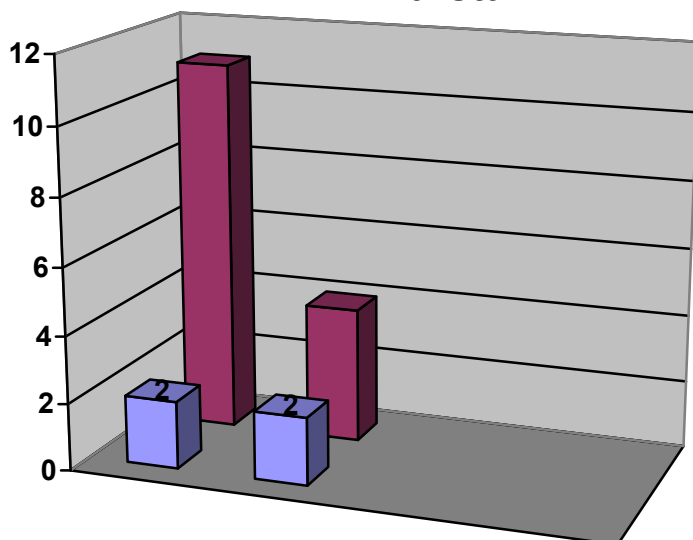
	primate	soluționate
■ gen 2003	8	6
■ gen 2004	13	7

Orientare sexuală

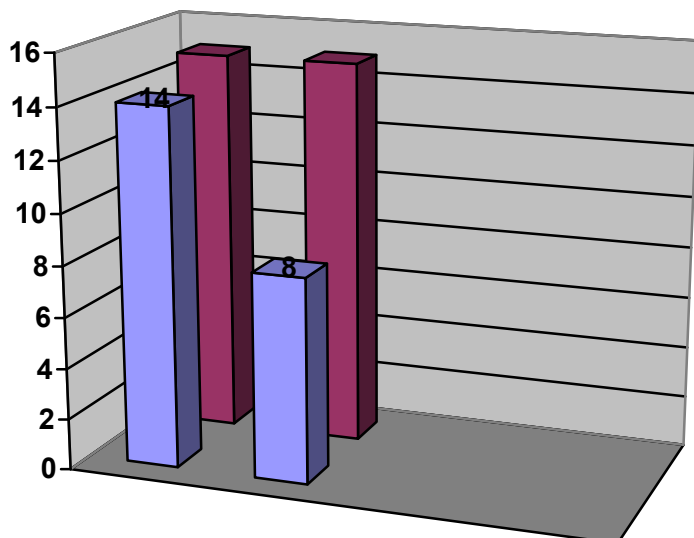
	primite	soluționate
orientare sexuală 2003	10	7
orientare sexuală 2004	4	1

Vârstă

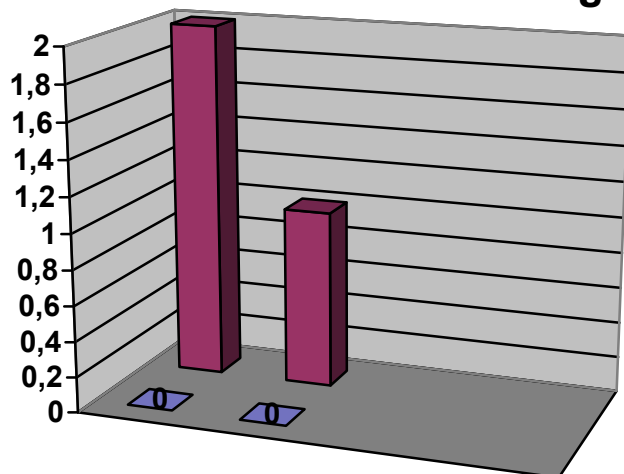
	primite	soluționate
vârstă 2003	2	2
vârstă 2004	11	4

Dizabilitate

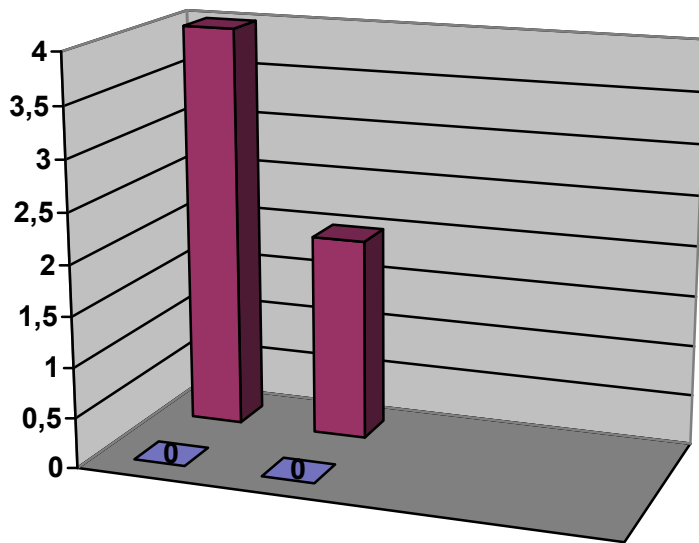
	primite	soluționate
dizabilitate 2003	14	8
dizabilitate 2004	15	15

Boală cronică necontagioasă

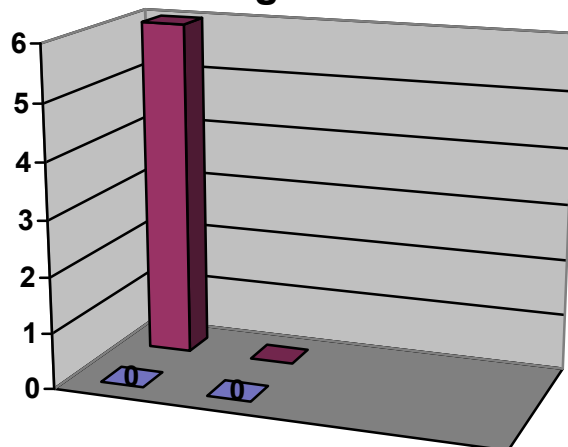
	primite	soluționate
boală cronică necontagioasă 2003	0	0
boală cronică necontagioasă 2004	2	1

HIV/SIDA

	primate	soluționate
■ HIV/SIDA 2003	0	0
■ HIV/SIDA 2004	4	2

Categorie defavorizată

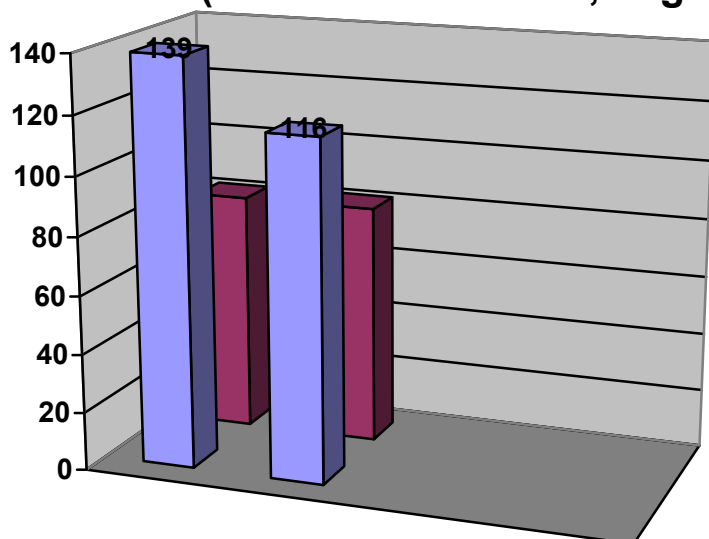
	primate	soluționate
■ categorie defavorizată 2003	0	0
■ categorie defavorizată 2004	6	0

Este de remarcat faptul că pe unele dintre criteriile de discriminare – rasă, boală cronică necontagioasă, infectare HIV și categorie defavorizată – nu au fost făcute plângeri până anul acesta (2004). Deși numărul celor care au înaintat petiții pe aceste criterii nu este mare, este îmbucurător faptul că instituția noastră a devenit vizibilă și pentru aceste grupuri vulnerabile la discriminare.

A crescut semnificativ numărul petițiilor primite pe criterii ca: naționalitate, convingeri, gen și vârstă. La fiecare dintre acestea, creșterea poate avea ca motive: lobby-ul susținut al societății civile, măsuri guvernamentale și/sau legislative, dar pot avea ca numitor comun creșterea vizibilității C.N.C.D. în urma eforturilor susținute ale tuturor actorilor implicați.

Scăderea numărului de petenți pe criteriul orientării sexuale poate da de gândit. Și asta în ciuda acțiunilor organizațiilor ne-guvernamentale și ale *Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării*, de multe ori convergente. Concluzii pertinente pot fi trase numai

Altele (conflicte de muncă, litigii e.t.c.)

	primite	soluționate
altele 2003	139	116
altele 2004	82	82

analizând dacă există sau nu aceeași situație și la organizațiile ne-guvernamentale de profil,

care oferă consiliere de specialitate. În cazul în care și acolo a scăzut numărul celor care se adresează, există posibilitatea ca societatea să fi devenit mai puțin restrictivă la această dimensiune.

Pe criteriul categorie socială – pensionari și proprietari – scăderea numărului de petiții este de substanță. Cum în 2003 am constatat că pe aceste criterii multe dintre adresele primite nu erau de competența C.N.C.D., putem concluziona că persoanele au știut deja cui să se adreseze pentru soluționare.

Faptul că la criteriile de discriminare care nu intră în categoriile delimitate (respectiv: *altele*) petiționarii sunt în număr mai mic decât anul trecut, poate avea ca sursă modificarea și completarea Ordonanței 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare. Astfel, criteriile de discriminare au fost mai clar delimitate, adăugându-se și altele care s-au dovedit necesare, prin Legea nr.27/2004.

Specificăm faptul că petițiile nesoluționate au drept cauză dosarele incomplete, fapt pentru care au fost făcute demersuri pentru a fi completate cu documentele necesare. În acest sens, în primele trei trimestre ale anului 2003 au fost soluționate cca. 80% dintre petițiile primite, aceeași perioadă a anului 2004 având dosare soluționate în proporție de 70%. Este așteptat ca până la finalul anului numărul dosarelor soluționate să fie reprezentativ.

Dacă în anul 2003 numărul petiționarilor care s-au adresat C.N.C.D. a fost de 356, în anul 2004 s-au adresat doar 269, adică 75 de procente comparativ cu anul trecut. Nu poate fi vorba aici despre scăderea vizibilității instituției noastre, dar poate fi prematur să considerăm aceasta ca o schimbare de mentalitate la nivelul societății, deși campaniile de conștientizare încep să își facă simțit efectul.